Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Examenul de bacalaureat naţional 2020 Proba E. d) Chimie organică

Test 18

- Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Subjectul A.

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat, scrieți numărul de ordine al enunțului și litera A. Dacă apreciați că enunțul este fals, scrieți numărul de ordine al enunțului și litera F.

- 1. Acidul salicilic contine în moleculă o grupă hidroxil de tip fenol.
- 2. Formula moleculară a alcanului cu 4 legături covalente C-C în moleculă este C₄H₁₀.
- 3. Acidul propanoic este al treilea termen al seriei omoloage din care face parte.
- 4. Polimerizarea clorurii de vinil conduce la obținerea unui plastomer.
- 5. În mediu acid, valina se găsește sub formă de anion.

10 puncte

Subjectul B.

Pentru fiecare item de mai jos, notaţi pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoţit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Raportul dintre numărul legăturilor covalente σ (sigma) și numărul legăturilor covalente π (pi) din molecula acetilenei este:

2. Numărul compușilor aromatici, cu formula moleculară C₀H₁₂ care au o singură catenă laterală, este egal cu:

a. 1; **c.** 3; **b.** 2; **d.** 4.

3. Nu este posibilă reacția chimică:

a. $CH_3COOH + Mg \rightarrow$; **c.** $CH_3COOH + CaO \rightarrow$; **d.** $CH_3COOH + Ag \rightarrow$.

4. Acidul acetilsalicilic se obține din acid salicilic și anhidridă acetică printr-o reacție de:

a. alchilare;b. esterificare;c. adiţie;d. neutralizare.

5. Compusul organic (X) din transformarea de mai jos:

 $X + O_2 \xrightarrow{\text{mycoderma aceti}} CH_3COOH + H_2O$

a. este insolubil în apă;
 c. poate fi utilizat la fabricarea băuturilor alcoolice;

b. este solid, în condiții standard;d. se utilizează ca stingător de incendii.

10 puncte

Subjectul C.

Scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al procesului chimic din coloana **A** însoţit de litera din coloana **B**, corespunzătoare reactantului/condiţiilor de reacţie. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

A	В
1. etenă → etanol	a. [Ag(NH ₃) ₂]OH
2. glucoză → acid gluconic	b. K ₂ Cr ₂ O ₇ / H ₂ SO ₄
3. etanol \rightarrow acid acetic	c. H ₂ O/ H ₂ SO ₄
4. etanol \rightarrow etanal	d. KMnO4/ H2SO4
5. acid salicilic → acid acetilsalicilic	e. H ₂ O/ NaOH
	f. (CH3CO)2O

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Subjectul D.

Hidrocarbura (A) are formula de structură:

$$H_2C=CH-CH-CH_2-CH_2-CH-C\equiv CH\\ \begin{array}{c|c} & \\ & \\ CH_3 & CH_3 \end{array}$$
 1. a. Notați tipul catenei aciclice din molecula hidrocarburii (A), având în vedere natura legăturilor chimice dintre

- atomii de carbon.
 - **b.** Notați numărul legăturilor σ(sigma) din molecula hidrocarburii (A).
 - **c.** Scrieți raportul atomic C_{teriar}: C_{primar} din molecula hidrocarburii (A).

4 puncte

2. Scrieti formula de structură a unui izomer de pozitie al hidrocarburii (A).

2 puncte

3. Notați numărul atomilor de carbon asimetric din molecula hidrocarburii (A).

1 punct

- 4. a. Notati formula moleculară a hidrocarburii (A).
 - b. Scrieți raportul masic de combinare C: H din hidrocarbura (A).
 - c. Scrieti formula moleculară a omologului inferior al hidrocarburii (A).

4 puncte

5. Determinati masa de hidrocarbură (A), exprimată în grame, care contine de două ori mai mult carbon decât 12,8 g de naftalină. 4 puncte

Subjectul E.

- 1. Un amestec gazos de propan si propenă cu volumul 8,96 L, măsurat în conditii normale de temperatură si de presiune, este barbotat prin 200 mL solutie de brom, de concentratie 0,5 M.
 - a. Scrieti ecuatia reactiei care are loc.
- b. Determinati compozitia procentuală molară a amestecului de hidrocarburi, stiind că substantele implicate în reactie se consumă integral. 6 puncte
- 2. Scrieți ecuația reacției de clorurare a benzenului, în prezența clorurii de fier(III), pentru obținerea compusului monoclorurat. Utilizati formule de structură pentru compusii organici. 2 puncte
- 3. La clorurarea benzenului s-au obtinut 90 g de compus monoclorurat, la un randament al reacției de 80%. Calculati masa de benzen, exprimată în grame, necesară obtinerii compusului monoclorurat. 3 puncte
- 4. Scrieti ecuatia reactiei de polimerizare a etenei.

2 puncte

5. Prin polimerizarea etenei se obtine un polimer cu gradul mediu de polimerizare 20000. Calculati masa molară medie a polimerului, exprimată în grame pe mol. 2 puncte

Mase atomice: H-1: C-12: Cl-35.5.

Volum molar (conditii normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.

Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Subjectul F.

- Scrieți ecuația reacției de esterificare a etanolului cu acidul monocarboxilic care are același număr de atomi de carbon în moleculă, în mediu acid.

 2 puncte
- 2. a. Scrieți ecuația reacției dintre acidul acetic și hidrogenocarbonatul de sodiu.

b. Descrieți efectul vizibil ce însoteste această reactie.

3 puncte

- 3. Sarea de magneziu a unui acid gras cu catenă aciclică saturată are raportul masic C : Mg = 4 : 1. Determinați formula moleculară a acidului gras.

 3 puncte
- 4. Scrieti ecuatia reactiei de esterificare a glicerinei pentru obtinerea trinitratului de glicerină.

2 puncte

5. Trinitratul de glicerină se folosește ca medicament, sub denumirea de nitroglicerină, în cardiopatia ischemică.
 Determinați masa de glicerină, exprimată în grame, necesară obținerii a 9080 de comprimate de nitroglicerină, știind că 1 comprimat conține 0,5 mg de trinitrat de glicerină.
 5 puncte

Subjectul G.

1. O dipeptidă mixtă (P) cu 8 atomi de carbon și 4 atomi de oxigen în moleculă are formula de structură:

Determinați formulele moleculare ale aminoacizilor care se formează la hidroliza dipeptidei (P), știind că R_1 și R_2 sunt radicali organici care pot fi hidrocarbonați sau pot conține și alte elemente organogene. **4 puncte**

2. Precizați starea de agregare a serinei, în condiții standard.

1 punct

3. Descrieți o particularitate de structură a α -aminoacizilor, care face posibilă dizolvarea acestora în apă.

2 puncte

- **4. a.** Scrieți ecuația reacției dintre glucoză și reactivul Tollens. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.
- **b.** O soluție apoasă de glucoză și fructoză în care cele două monozaharide se află în raport molar 1 : 2, se tratează cu reactiv Tollens în exces, obținându-se 2,16 g de argint. Calculați masa de fructoză din proba dată, exprimată în grame. **5 puncte**
- **5. a.** Scrieți formula de structură a unei alchene simetrice care prezintă în moleculă 2 atomi de carbon asimetric si care formează prin hidrogenare catalitică 3,4,5-trimetilheptan.
- **b.** Prin introducerea unei probe din soluția unui enantiomer al acidului lactic într-un polarimetru, se măsoară o rotație specifică a planului luminii polarizate, $\alpha = +40^{\circ}$. Notați sensul în care rotește planul luminii polarizate enantiomerul din polarimetru. **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Mg-12; Ag-108.